

Prop. 29 S

(2025–2026)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Anskaffelse av ytterligere ubåter og langtrekkende presisjonsild

*Tilråding fra Forsvarsdepartementet 5. desember 2025,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Støre)*

1 Innledning

Hensikten med denne proposisjonen er å be om Stortingets godkjenning til å starte opp ett nytt investeringsprosjekt, samt endre omfanget og kostnadsrammen på ett tidligere godkjent investeringsprosjekt.

Investeringsprosjektene som proposisjonen omtaler følger opp beslutninger og prioriteringer i inneværende langtidsplan for forsvarssektoren, jf. Prop. 87 S (2023–2024). De økonomiske rammene i denne proposisjonen er i 2025-kroner.

Proposisjonen har følgende innhold:

- Godkjenning av kostnadsramme for ett nytt materiellprosjekt: Prosjekt 1095 – Landbasert, langtrekkende presisjonsild til Forsvaret.
- Godkjenning av endring av omfang og kostnadsramme for ett tidligere godkjent materiellprosjekt: Prosjekt 6346 – Nye Ubåter.

2 Forslag om godkjenning av oppstart av nye materiellinvesteringsprosjekter

2.1 Prosjekt 1095 Landbasert, langtrekkende presisjonsild til Forsvaret

Hæren skal bidra til forsvaret av Norge i fred, krise og i væpnet konflikt ved å utgjøre den mobile og kampklare landmilitære komponenten av fellesoperativ og alliert innsats. Hæren skal videreutvikles med nødvendige kapasiteter slik at den har forutsetning for å ivareta sine oppdrag i en stadig mer tilspisset og uoversiktlig sikkerhetspolitisk situasjon. Dette innebærer en utvikling som gir større kampkraft, høyere reaksjonsevne og en mer robust struktur med økt utholdenhet.

I tråd med forutsetningene i gjeldende langtidsplan for Forsvaret ble det lagt til grunn at det skal anskaffes et system for landbasert, langtrekkende presisjonsild for Hæren. Et slik system skal ha kapasitet til å nå mål på avstander ut til ca. 500 km. Det planlegges nå anskaffet et antall utskytningssenheter med tilhørende missiler. Prosjektet omfatter også integrert logistikkstøtte, utdanningsmateriell og del- og støttesystemer. Våpensystemet planlegges innført i Hæren fra 2029.

Det planlegges inngått kontrakt med den valgte leverandøren senest i løpet av januar 2026.

Våpensystemet som skal anskaffes er en ny kapasitet for Hæren, og vil bli organisert i en ny Rakettartilleribataljon som opprettes for formålet. Bataljonen planlegges lokalisert til Indre Troms.

For anskaffelsen vil det bli inngått avtaler om industrisamarbeid tilsvarende verdien av anskaffelseskontrakten. Det er gjennomført ekstern kvalitetssikring av prosjektet i samsvar med retningslinjene for store statlige investeringer. Resultatene fra kvalitetssikringen ligger til grunn for den foreslåtte kostnadsrammen. Forsvarsdepartementet vil følge opp de forhold som kvalitetssikrer har påpekt i den videre styring av prosjektet.

Prosjektets foreslåtte kostnadsramme er 19 098 mill. kroner inkludert merverdiavgift, usikkerhetsavsetning og gjennomføringskostnader. Kostnadsrammen er basert på valutakursnivå pr. 1. juli 2025 og vil bli gjenstand for justering ved endring i valutakursene. Prosjektets styringsramme er 16 403 mill. kroner inkludert merverdiavgift.

3 Forslag om godkjenning av endring av tidligere godkjente materiellinvesteringsprosjekt

3.1 Prosjekt 6346 Nye Ubåter

Beslutningen om å anskaffe fire nye ubåter av 212CD-klassen ble fattet ved Stortingets behandling av Innst. 381 S (2016–2017) til Prop. 123 S (2016–2017). Norge inngikk samme år et omfattende strategisk samarbeid med Tyskland om anskaffelse av ubåter. Samarbeidet omfatter felles utvikling, anskaffelse og vedlikehold av identiske ubåter, maritimt samarbeid, anskaffelse og utvikling av nytt sjømålsmissil, samt forskning og teknologiutvikling. Tyskland besluttet samme år å anskaffe to identiske ubåter.

Ved behandlingen av Innst. 426 S (2023–2024) til Prop. 87 S (2023–2024) vedtok Stortinget å øke antallet ubåter fra fire til seks. Gjeldende styringsramme (P50) for prosjektet er 47 166 mill. kroner inkl. merverdiavgift, mens kostnadsrammen (P85) er 51 884 mill. kroner inkl. merverdiavgift, usikkerhetsavsetning og gjennomføringskostnader per 1. juli 2025. Dette omfatter fire ubåter.

Ubåter er en høyt prioritert kapasitet i forsvaret av Norge og NATOs nordlige flanke. Russland opprettholder betydelige sjømilitære styrker og strategiske kapasiteter på Kolahalvøya, og ubåtstyrker og langtrekkende våpen i nordområdene er fortsatt høyt prioritert. Dette gjør det særlig

viktig for Norge å ha kapasiteter som kan overvåke, følge og ved behov nekte fremmede styrker handlingsrom til sjøs. Ubåter gjør det mulig med skjult overvåking og innhenting av informasjon i nordområdene, og bidrar til å skape usikkerhet og dermed avskrekking hos en potensiell motstander.

Dagens Ula-klasse ubåter ble innfasert i perioden 1989–1992, og nærmer seg slutten av sin operative levetid. Formålet med prosjektet er å erstatte Ula-klassen med en moderne ubåtklasse som gir økt utholdenhet, større operativ fleksibilitet og bedre evne til samvirke med allierte. Fellesprosjektet med Tyskland har så langt nådd avtalte milepæler i kontrakt og planlagt leveranse. Designarbeidet er fullført, og tre ubåter er under bygging, hvorav to norske og en tysk. Første ubåt sjøsettes i 2027 for tester og leveres til Sjøforsvaret i 2029.

Som oppfølging av Stortingets vedtak om å anskaffe ytterligere to ubåter og i forbindelse med Tysklands økning fra to til seks ubåter, ble det høsten 2024 gjennomført kontraktsforhandlinger sammen med Tyskland om anskaffelse av ytterligere to norske og fire tyske ubåter. Dette resulterte i et samlet tilbud til begge land for seks ubåter. Tyskland signerte kontrakt for sine fire ubåter i desember 2024. Det utvidede omfanget omfatter en økning fra fire til seks ubåter av 212CD-klassen, med tilhørende våpen, reservedeler og dokumentasjon, basert på dette tilbudet. Endringen innebærer også tilpasninger knyttet til anskaffelsen av de fire kontraktsfestede ubåtene, herunder merbehov knyttet til våpen og reservedeler. Videre inngår norsk delfinansiering av en andre produksjonslinje sammen med Tyskland i det samlede prosjektomfanget.

De tre første ubåtene i 212CD-klassen er under bygging ved ThyssenKrupp Marine Systems (TKMS) i Kiel, herav to norske. De øvrige fire ubåtene skal etter planen leveres fortløpende frem mot 2038. De to ytterligere ubåtene anskaffes som en utvidelse av prosjekt 6346 Nye ubåter, sammen med et økt behov innenfor det eksisterende omfanget. Anskaffelsen bygger på identisk design, samt samme kontraktstruktur og levetidsunderstøttelse som for de fire første ubåtene.

Kongsberg Defence & Aerospace (KDA) har en sentral rolle i det norsk-tyske ubåtsamarbeidet. Gjennom joint venture-selskapet KTA, etablert mellom KDA og TKMS, utvikles og leveres kampsystemet til 212CD-klassen. Kampsystemet utgjør det sentrale styringssystemet i ubåtene og integrerer alle sensorer, våpensystemer og navi-

gasjon. Leveransen utgjør en betydelig andel av den samlede kontraktsverdien, og omfatter både de fire kontraherte ubåtene og de to ytterligere ubåtene som foreslås anskaffet. Det strategiske samarbeidet med TKMS åpner også for bruk av kampsystemet i fremtidige ubåtprosjekter. KDA og KTA vil i tillegg ha en rolle i vedlikeholdsfasen og til videreutvikling av ubåtene gjennom levetiden.

Felles designstandard, økt volum og samproduksjon med Tyskland gir lavere enhetskostnad, bedre ressursutnyttelse og reduserer teknisk og tidsmessig risiko. I tilknytning til den tyske og norske utvidelsen planlegges etablering av en andre produksjonslinje i Wismar, Tyskland. Dette legger til rette for tidligere leveranse av ubåtene og muliggjør samtidig leveranser til mulige partnerland som vurderer samme type ubåter og deltakelse i samarbeidet. Flere allierte nasjoner vurderer den norsk-tyske ubåtklassen og har vist interesse for samarbeidet. En bredere deltakelse vil kunne bidra til delvis tilbakebetaling av felles utviklingskostnader, styrke synergiene i drift, vedlikehold og fremtidige oppgraderinger, samt legge til rette for et tettere strategisk samarbeid utover ubåt- og forsvarsområdet.

Regjeringen vurderer ubåter som en av de viktigste kapasitetene for å ivareta norske og allierte sikkerhetsinteresser i nord. Økningen fra fire til seks ubåter sikrer tilstrekkelig operativ tilgjengelighet og robusthet over tid, blant annet ved å legge til rette for vedvarende tilstedeværelse i prioriterte områder samtidig som nødvendige vedlikeholds- og utdanningsaktiviteter gjennomføres, i tråd med de fagmilitære vurderingene og føringene i langtidsplanen. Dette vil styrke både nasjonal beredskap og Norges evne til å møte allierte forventninger om bidrag til overvåking og forsvar i nordområdene.

Det er gjennomført ekstern kvalitetssikring (EKS) av kostnadsgrunnlaget for prosjektet, inkludert det foreliggende tilbudet. Formålet har vært å vurdere realismen i de oppdaterte kostnadsestimatene og gi et forsvarlig grunnlag for fastsettelse av prosjektets samlede kostnadsnivå. Analysen vurderer blant annet effekter av økt prosjektmodenhet og samarbeid med Tyskland.

Resultatene fra kvalitetssikringen ligger til grunn for den foreslåtte kostnadsrammen. Det er også gjennomført ekstern kvalitetssikring av drifts- og levetidskostnadene. Forsvarsdepartementet vil følge opp de forhold som kvalitetssikrer har påpekt i den videre styring av prosjektet.

Kostnadsrammen for prosjektet foreslås økt med 46 580 mill. kroner. Det økte omfanget innebærer en utvidelse av den opprinnelige anskaffelsen fra fire til seks ubåter, inkludert nødvendige våpen, reservedeler og dokumentasjon. I tillegg dekker det merbehov knyttet til de fire kontraherte ubåtene, som blant annet skyldes økte kostnader for våpen, reservedeler og justeringer for valutakursendringer fra kontraktsinngåelsen i 2021 til juli 2025. En betydelig del av merbehovet for de første ubåtene skyldes valutadifferansen mellom kursen ved kontraktinngåelsen i 2021 og gjeldende kurs i juli 2025. Øvrige kostnader, som våpen og våpenintegrasjon, nytt delsystem, tester og prosjektoppfølgning, utgjør den resterende delen av merbehovet for de fire første ubåtene.

Den største økningen i kostnadsrammen er knyttet til anskaffelsen av de to ytterligere ubåtene. Prisen for disse ubåtene med tilhørende våpen og våpenintegrasjon er høyere sammenlignet med de første fire, som reflekterer den generelle prisutviklingen i forsvarsmarkedet og økte råvarepriser. I tillegg inngår Norges bidrag til etableringen av en ny produksjonslinje for ubåtene. Denne produksjonslinjen vil muliggjøre raske levering, sikre lik konfigurasjon for alle norsk-tyske ubåter, og øke produksjonskapasiteten. Det utvidede omfanget for de to ytterligere ubåtene omfatter også kostnader knyttet til nytt delsystem, tester og prosjektoppfølgning. Alle kostnadene i det reviderte omfanget er i samsvar med anbefalingene fra ekstern kvalitetssikring.

Prosjektets kostnadsramme foreslås økt med 46 580 mill. kroner fra 51 884 mill. kroner til 98 464 mill. kroner inkl. merverdiavgift, usikkerhetsavsetning og gjennomføringskostnader. Kostnadsrammen er basert på valutakursnivå pr. 1. juli 2025 og vil bli gjenstand for justering ved endring i valutakursene. Prosjektets nye styringsramme er 91 086 mill. kroner inkludert merverdiavgift pr. 1. juli 2025.

Forsvarsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om anskaffelse av ytterligere ubåter og langtrekkende presisjonsild.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om anskaffelse av ytterligere ubåter og langtrekkende presisjonsild i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om anskaffelse av ytterligere ubåter og langtrevkende presisjonsild

I

Investeringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2025 kan:

1. Starte opp følgende nye investeringsprosjekter:

Prosjekt	Kostnadsramme
Prosjekt 1095 Landbasert, langtrevkende presisjonsild til Forsvaret	19 098 mill. kroner

2. Endre følgende investeringsprosjekter:

Prosjekt	Kostnadsramme
P6346 Nye Ubåter	98 464 mill. kroner

II

Forsvarsdepartementet får fullmakt til å justere kostnadsrammene i takt med prisstigningen og som følge av endringer i valutakursene.

=====

